

Назив предмета: Менаџмент ресурса у пољопривреди
Наставник или наставници: Радивој В. Продановић
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 10
Услов:
Циљ предмета Пружити студентима напредна научна знања о одговорном, рационалном и одрживом управљању природним ресурсима у пољопривредном сектору, са посебним акцентом на истраживачке методе и технике, које имају за циљ да прикажу стање природних ресурса, утврде проблеме и предложе смернице за боље управљање. Акценат се ставља на интегрисано, одговорно и одрживо управљање природним ресурсима у агроекосистему и изучавање животне средине, као специфичног ресурса.
Исход предмета Студент ће након положеног испита бити способан да: - препозна основне врсте природних ресурса и објасни њихову улогу у систему пољопривредне производње; - покаже разумевање кључних принципа одрживог коришћења природних ресурса и у стању је да их примени у стандардним контекстима пољопривреде; - самостално анализира односе између различитих природних ресурса и предлаже адекватне мере за рационално и одрживо управљање њима; - критички процењује политике управљања природним ресурсима и интегрише интердисциплинарне приступе у анализи проблема; - самостално развија и аргументовано представља иновативна, научно заснована решења и моделе за ефикасно управљање природним ресурсима у аграрном сектору.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Ограниченост природних ресурса и нова парадигма одрживог привредног развоја; Економски и еколошки аспекти експлоатације природних ресурса; Принципи одрживог развоја и одрживе експлоатације природних ресурса; Међународна политика управљања природним ресурсима: улога САР-а, Зелене агенде и SDG циљева; Интеграција принципа одрживог развоја у националне политике управљања природним ресурсима. Обновљиви природни ресурси: земљиште, вода, ваздух, шуме, биодиверзитет; Деградација природних ресурса: узроци, последице, мере санације и ревитализације; Животна средина као специфичан ресурс; Стање и потенцијали развоја (пољо) привреде засновани на рационалном коришћењу природних ресурса; Принципи менаџмента обновљивих природних ресурса у аграру; Управљање земљиштем у савременој фармској производњи - заштита, одрживост и продуктивност; Управљање водним ресурсима: планирање наводњавања, квалитет воде за наводњавање и њен утицај на принос; Ваздух као фактор агроекосистема – мониторинг квалитета ваздуха и утицај на пољопривредну производњу; Шуме и њихова улога у (агро)екосистему – одрживо управљање шумским екосистемима; Менаџмент животне средине као компонента стратешког управљања у пољопривреди; Утицај климатских промена на расположивост и квалитет ресурса; адаптивни менаџмент и изградња отпорности пољопривреде; Примена дигиталних и гео-просторних технологија у мониторингу и управљању ресурсима (прецизна пољопривреда, сателитско праћење, моделирање); Социјални и етички аспекти експлоатације ресурса: конфликти интереса, међугенерациска правда и учешће заједнице. <i>Практична настава</i> Израда и презентација семинарских и научних радова из области менаџмента природних ресурса; Анализа релевантних извештаја, стратешких докумената и законских оквира у области управљања природним ресурсима; Научна дискусија и критички осврт на студије случаја (националне и међународне праксе); Примена GIS алата и анализа просторних података о земљишту, води и другим ресурсима; Израда модела адаптивног менаџмента природних ресурса у условима климатских промена; Тимски рад на концептима интегрисаног управљања ресурсима у пољопривредним системима; Разрада индивидуалних приступа и истраживачких проблема у области одрживог коришћења ресурса.
Препоручена литература Бабовић, Ј. (2010). <i>Менаџмент природних ресурса у одрживом развоју</i>, Факултет за економију и инжењерски менаџмент, Нови Сад. Продановић, Р. (2025). <i>Еколошки менаџмент</i>, Факултет за економију и инжењерски менаџмент, Нови Сад.

Пешић, Р. (2002). *Економија природних ресурса и животне средине*, Пољопривредни факултет, Београд.

Prodanovic, R., Boskovic, J., Skrbic, S. (2018). *Potential of the Biogas Production from Waste Biomass in AP Vojvodina*, Proceedings 8th International Symposium on Natural Resources Management, pp. 43-51. Eds. D. Mihajlovic, B. Djordjevic, May 19, Faculty of management Zaječar, Megatrend University Belgrade, Republic of Serbia, Zajecar.

Kuzman, B., Prodanović, R. (2017). *Land Management in Modern Farm Production*, Thematic Proceedings, Sustainable Agriculture and Rural Development in Terms of the Republic of Serbia Strategic Goals Realization within the Danube Region – development and application of clean technologies in agriculture, p. 292-308, editors: Subić, J., Kuzman, B., Jean Vasile, A. Institute of Agricuture Economics, Belgrade, Serbia.

Kuzman, B., Prodanović, R. (2019). *Water Quality and Irrigation Management in Organic Production*, Thematic Proceedings, Sustainable Agriculture and Rural Development in Terms of the Republic of Serbia Strategic Goals Realization within the Danube Region – sustainability and multifunctionality, p. 87-105, editors: Subić, J., Jeločnik, M., Kuzman, B., Jean Vasile, A. Institute of Agricuture Economics, Belgrade, Serbia.

Шкорић, Д. (уред.). (2019). *Обновљиво коришћење природних ресурса у сеоским подручјима Србије* [Зборник радова]. Српска академија наука и уметности.

Kaswamila, A. (2011). *Sustainable Natural Resources*, Published by InTech, Rijeka, Croatia.

Магдалиновић, Н., Магдалиновић-Калиновић, М. (2012). *Управљање природним ресурсима*, Мегатренд универзитет у Београду, Факултет за менаџмент Зајечар.

Randolph, J. (2011). *Environmental Land Use Planning and Management*, Washington, DC: Island Press.

Hackett, S. C., Dissanayake, S. T. M. (2014). *Enviromental and Natural Resources Economics: Theory, Policy, and the Substantial Society*. 4th Edition. New York: Routledge.

Brouwer, F., Martijn Van Der Heide, C., eds. (2009). *Multifunctional Rural Land Management: Economics and Policies*. Earthscan.

Влада Републике Србије (2012). *Национална стратегија одрживог коришћења природних ресурса и добара*, "Службени гласник РС", бр. 33/2012, Београд.

Министарство заштите животне средине (2024). *Програм прилагођавања на измењене климатске услове за период од 2023. до 2030. године*.

Број часова активне наставе	Теоријска настава: 4*15=60	Практична настава: 3*15=45
Методе извођења наставе		
Усмена излагања, предавања уз дискусију; астудије случаја; научна дискусија и критичка анализа извора; менторски рад и консултације.		
Оцена знања (максимални број поена 100)		
Активност у току предавања	20 поена	
Семинарски/научни рад	30 поена	
Завршни испит - усмени	50 поена	